

ISSN 2076–1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

Гілея

*Науковий вісник
збірник наукових праць*

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 127 (№ 12)

Київ – 2017

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно**Фахове видання**

з філософських, політичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 747 від 13 липня 2015 р., з історичних наук наказом МОН України № 1328 від 21 грудня 2015 р. (перереєстрація)

Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПП від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 07 від 29 листопада 2017 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 17.11.29 від 29 листопада 2017 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія); РИНЦ (Росія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П.,
д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Акопян В. Г.,
д-р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)
Кивлюк О. П., д-р філос. наук, ст.н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Муляр В. І.,
д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Відповідальний секретар:

Халамендик В. Б.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук
проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Зеленко А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф.,
член-кор. НАН України (Україна, Київ)
Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф.,
член – кор. НАН України (Україна, Київ)
Панчук М. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія:

З історичних наук:
Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Дробот І. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Журба М. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Сушко О. О., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Шаповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

Абасов А. С., д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)
Базалук О. О., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
Бех В. П., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Воронкова В. Г., д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Герасимова Е. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Гарбар Г. А., д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Жадько В. О., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Жижко Т. А., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Кучепал С. В., д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
Миколайчук А., д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
Онїко О. Ф., д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
Свириденко Д. Б., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Терещинський С. О., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Тещлав С., д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
Яшанов С. М., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Андрусиньш Б. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Андрюкайтене Р., д-р PhD соціальних наук (менеджмент),
(Литва, Маріямполь)
Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Балабанов К. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Варзар І. М., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Васильчук Є. О., д-р політ. наук, доц. (Україна, Черкаси)
Войналович В. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Іванов М. С., д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Картунов О. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Кізіма С. А., д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Котигоренко В. О., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Крась І., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
Лапина С. В., д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Макаренко Л. Л., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Остапенко М. А., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Римаренко С. Ю., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Срогошу Т., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2017. – Вип. 127 (12). – 424 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Vydavnytstvo «Hileya»

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 127 (№ 12)

Kyyiv – 2017

Zbirnyk zasnovano 2004 roku. Vykhid z druku – shchomisyachno

FAKHOVE VYDANNYA

z filofs'kykh, politychnykh nauk zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy
№ 747 vid 13 lypnya 2015 r., z istorychnykh nauk nakazom MON Ukrainy № 1328 vid 21 hrudnya 2015 r. (pereyestratsiyu)

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu (pereyestratsiyu) drukovanoho zasobu
masovoyi informatsiyi: seriya KV № 22632-12532PR vid 24 kvitnya 2017 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:

Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova
(protokol № 07 vid 29 lystopada 2017 r.); Prezydiyi VHO Ukrainy'skoyi Akademiyi Nauk (protokol № 17.11.29 vid 29 lystopada 2017 r.)

Zbirnyk vkhodyt' do mizhnarodnykh baz:

Google Scholar; Index Copernicus (Pol'shcha); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Indyya); RYNTs (Rosiya).

Shef–redaktor:

Andrushchenko V. P., d–r filofs. nauk,
prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Holovnyy redaktor:

Vashkevych V. M., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Spivredaktory:

Akopyan V. H., d–r filofs. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv),
Kyvylyuk O. P., d–r filofs. nauk, st.n.s.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Mulyar V. I., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)

Vidpovidal'nyy sekretar:

Khalamendyk V. B., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Redaktsiyna rada:

Andrushchenko V. P., d–r filofs. nauk, prof.,
chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vashkevych V. M., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zelenkov A. I., d–r filofs. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kolesnyk V. F., d–r ist. nauk, prof.,
chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Myrzakhanyan R., d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan)
Mykhal'chenko M. I., d–r filofs. nauk, prof.,
chlen – kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Rafal's'kyi O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Savel'yev V. L., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Soldatenko V. F., d–r ist. nauk, prof.,
chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Stepyko M. T., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Redaktsiyna kolehiya:

Z istorychnykh nauk:

Voytsekhivs'ka I. N., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Drobot I. L., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhurba M. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Laz'ko H. H., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Lysak V. F., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Mezha M. M., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Mykhaylyuk V. P., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Starobil's'k)
Stoyan T. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Sushko O. O., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Cherneha L. M., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Shapoval Yu. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Z filofs'kykh nauk:

Abasov A. S., d–r filofs. nauk, prof. (Azerbaydzhan, Baku)
Bazaluk O. O., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Bekh V. P., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Voronkova V. H., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya)
Harbar H.A., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Herasyova E. M., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhad'ko V. O., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhyzhko T. A., d–r filofs. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Kutsepal S. V., d–r filofs. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava)
Mykolaychak A., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan')
Onipko O. F., d–r tekhn. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Svyrydenko D. B., d–r filofs. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Terepyschyy S. O., d–r filofs. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Tetslav S., d–r filofs. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydoshch)
Yashanov S. M., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Z politychnykh nauk:

Andrusyshyn B. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Andryukaytene R., d–r PhD sotsial'nykh nauk (menedzhment),
(Lytva, Mariampol')
Babkina O. V., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Balabanov K. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Varzar I. M., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vasyl'chuk Ye. O., d–r polit. nauk, doc. (Ukrayina, Cherkasu)
Voynalovych V. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Ivanov M. S., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Kartunov O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kizima S. A., d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kotyhorenko V. O., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kras' I., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Chentokhov)
Lapyna S. V., d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Makarenko L. L., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Ostapenko M. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Rymarenko S. Yu., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Sroshoshu T., d–r khabilit., prof. (Pol'shcha, Chentokhov)

Hileya: naukovyy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : «Vydavnytstvo «Hileya», 2017. – Vyp. 127 (12) – 424 s.

Kontseptsiya zbirnyka bazuyet'sya na bahatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem informatsiyoi tsyvilizatsiyi, shcho formuyet'sya. Osnovni rubryky okhplyuyut' haluzi istorychnykh, filofs'kykh ta politychnykh nauk. Rozrakhovanyy na fakhyvtsiv humanitarnykh ta sotsial'no–politychnykh nauk.

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Україні

Вінницьке представництво
(Вінницький національний технічний університет)
керівник **Денисюк С. Г.**, доктор політичних наук, професор
e-mail: sg_denisyyk@mail.ru

Дніпропетровське представництво
(Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара)
керівник **Вершина В. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

Донецьке представництво
(Донецький національний університет)
керівник **Андрієнко О. В.**, доктор філософських наук, доцент
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

Запорізьке представництво
(Запорізький національний технічний університет)
керівник **Ємельяненко Є. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Івано-Франківське представництво
(Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ)
керівник **Дичковська Г. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Луганське представництво
(Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Старобільськ)
керівник **Михайлюк В. П.**, доктор історичних наук, професор
e-mail: vital_mih@ukr.net

Львівське представництво
(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник **Карівець І. В.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: sacre@ukr.net

Маріупольське представництво
(Маріупольський державний університет)
керівник **Булик М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vorlok@ukr.net

Миколаївське представництво
(Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського)
керівник **Макарчук С. С.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
координатор **Шкуренко К. О.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Одеське представництво
(Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)
керівник **Барвінська П. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: barwinskaja@ua.fm

Подільське представництво
(Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський)
керівник **Колосюк І. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Полтавське представництво
(Полтавський факультет Національної юридичної академії
України ім. Ярослава Мудрого)
керівник **Кущепал С. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: svkutsepai@rambler.ru

Сумське представництво
(Сумський державний університет)
керівник **Дегтярьов С. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: starsergo@bigmir.net

Тернопільське представництво
(Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка)
керівник **Кліш А. Б.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Ужгородське представництво
(Ужгородський національний університет)
керівник **Мелеганич Г. І.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: melgi@ukr.net

Уманське представництво
(Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини)
керівник **Кривошея І. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Харківське представництво
(Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»)
керівник **Владленова І. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: vladlenova@email.ua

Хмельницьке представництво
(Хмельницький національний університет)
керівник **Гоцуляк В. М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: gotsylak@ukr.net

Черкаське представництво
(Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького)
керівник **Васильчук Є. О.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Чернігівське представництво
(Чернігівський державний інститут економіки і управління)
керівник **Тополь О. В.**, доктор філософських наук, доцент
e-mail: topololga@ukr.net
координатор **Горобець С. М.**, молодший науковий співробітник
e-mail: olen-g@yandex.ru

ПРЕДСТАВНИЦТВО
збірника «Гілея: науковий вісник» в Азербайджані

(Національна Академія Наук Азербайджану, м. Баку)
керівник **Махмудов М. А.**, доктор філософії
e-mail: matlabm@yandex.com
координатор **Рагімлі Р.**, науковий співробітник
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Білорусі

(Академія управління
при Президентові Республіки Білорусь, м. Мінськ)
керівник **Алейнікова С. М.**, кандидат соціологічних наук, доцент
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна, м. Брест)
керівник **Шостак Г. В.**, кандидат педагогічних наук
e-mail: shostak1964@brest.by
(Гомельський державний університет
імені Франціська Скорини, м. Гомель)
керівник **Мезга М. М.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: nmezga@gsu.by

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Польщі

(Університет імені Адама Міцкевича в Познані)
керівник **Димчик Р.**, доктор, викладач,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Інститут історії Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові)
керівник **Моравець Н.**, доктор, викладач
e-mail: mornor@wp.pl

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Див. також: Сайт Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua/portal

Розділ: Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Ukraini

Vinnys'ke predstavnytstvo
(Vinnys'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Denysyuk S. H.**, doktor politychnykh nauk, profesor
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru.

Dnipropetrovs'ke predstavnytstvo
(Dnipropetrovs'kyy natsional'nyy universytet imeni Olesya Honchara)
kerivnyk **Vershyna V. A.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

Donets'ke predstavnytstvo
(Donets'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Andriyenko O. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

Zaporiz'ke predstavnytstvo
(Zaporiz'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Yemel'yanenko Ye. O.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Ivano-Frankivs'ke predstavnytstvo
(Prykarpat-s'kyy natsional'nyy universytet imeni Vasyl'ya Stefanyka,
m. Ivano-Frankiv's'k)
kerivnyk **Dychkovs'ka H. O.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Luhans'ke predstavnytstvo
(Skhidnoukrayins'kyy natsional'nyy universytet
imeni Volodymyra Dalya, m. Starobil's'k)
kerivnyk **Mykhaylyuk V. P.**, doktor istorichnykh nauk, profesor
e-mail: vital_mih@ukr.net

L'vivs'ke predstavnytstvo
(Natsional'nyy universytet «L'vivs'ka politekhnika»)
kerivnyk **Karivets' I. V.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: sacre@ukr.net

Mariupol's'ke predstavnytstvo
(Mariupol's'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Bulyk M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vorlok@ukr.net

Mykolayivs'ke predstavnytstvo
(Mykolayivs'kyy natsional'nyy universytet
imeni V. O. Sukhomlyns'koho)
kerivnyk **Makarchuk S. S.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
koordinatorka **Shkurenko K. O.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Odes'ke predstavnytstvo
(Odes'kyy natsional'nyy universytet imeni I. I. Mechnykova)
kerivnyk **Barvins'ka P. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: barvinskaja@ua.fm

Podil's'ke predstavnytstvo
(Podil's'kyy derzhavnyy ahrarno-tekhnichnyy universytet,
m. Kam'yanets'-Podil's'kyy)
kerivnyk **Kolosyuk I. A.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Poltavs'ke predstavnytstvo
(Poltavs'kyy fakul'tet Natsional'noyi yurydychnoyi akademiyi Ukrainy
imeni Yaroslava Mudroho)
kerivnyk **Kutsepal S. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, profesor
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Sums'ke predstavnytstvo
(Sums'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Dehtyar'ov S. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: starsergo@bigmir.net

Ternopil's'ke predstavnytstvo
(Ternopil's'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni Volodymyra Hnatyuka)
kerivnyk **Klish A. B.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Uzhhorods'ke predstavnytstvo
(Uzhhorods'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Melehanych H. I.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: melgi@ukr.net

Umans'ke predstavnytstvo
(Umans'kyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet
imeni Pavla Tychny)
kerivnyk **Kryvosheya I. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Kharkivs'ke predstavnytstvo
(Natsional'nyy tekhnichnyy universytet «Kharkivs'kyy
politekhnichnyy instytut»)
kerivnyk **Vladlenova I. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, profesor
e-mail: vladlenova@email.ua

Khmel'nyts'ke predstavnytstvo
(Khmel'nyts'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Hotsulyak V. M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: gotsylak@ukr.net

Cherkas'ke predstavnytstvo
(Cherkas'kyy natsional'nyy universytet
imeni Bohdana Khmel'nyts'koho)
kerivnyk **Vasyl'chuk Ye. O.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Chernihivs'ke predstavnytstvo
(Chernihivs'kyy derzhavnyy instytut ekonomiky i upravlinnya)
kerivnyk **Topol' O. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: topololga@ukr.net
koordinatorka **Horobets' S. M.**, molodshyy naukovyy spivrobitnyk
e-mail: olen-g@yandex.ru

PREDSTAVNYTSTVO
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Azerbaydzhani

(Natsional'noyi Akademiyi Nauk Azerbaydzhanu, m. Baku)
kerivnyk **Makhmudov M. A.**, doktor filozofiyi
e-mail: matlabm@yandex.com
koordinatorka **Rahimly R.**, naukovyy spivrobitnyk
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Bilorusi

(Akademiya upravlinnya pry Prezydentovi Respubliki Bilorus',
m. Mins'k)
kerivnyk **Aleynykova S. M.**, kandydat sotsiolohichnykh nauk, dotsent
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Brest's'kyy derzhavnyy universytet imeni O. S. Pushkina, m. Brest)
kerivnyk **Shostak H. V.**, kandydat pedahohichnykh nauk
e-mail: shostak1964@brest.by
(Homel's'kyy derzhavnyy universytet imeni Frantsys'ka Skoryny, m. Homel')
kerivnyk **Mez'ha M. M.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: nmezga@gsu.by

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Pol'shchi

(Universytet imeni Adama Mitskevycha v Poznani)
kerivnyk **Dymchuk R.**, doktor, vykladach,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Instytut istoriyi Akademiyi imeni Yana Dluhoshy v Chenstokhovi)
kerivnyk **Moravets N.**, doktor, vykladach
e-mail: mornor@wp.pl

Zaproshuyemo Vas vidvidaty nash sayt: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Dyv. takozh: Sayt Natsional'noyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernads'koho:
www.nbuv.gov.ua/portal

Rozdil: Naukova periodyka Ukrainy: zhurnaly ta zbirnyky naukovykh prats'


НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Виткалов С. В.,

кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри культурології і музеєзнавства,
Рівненський державний гуманітарний університет
(Україна, Рівне), sergiy_vsv@ukr.net

Виткалов В. Г.,

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри культурології і музеєзнавства,
Рівненський державний гуманітарний університет
(Україна, Рівне), sergiy_vsv@ukr.net

Науковий підсумок року:**XIII міжнародна науково–практична конференція
«Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні:
проблеми та перспективи розвитку» в м. Рівне**

16–17 листопада 2017 року в Рівненському державному гуманітарному університеті відбувся черговий міжнародний науковий захід – XIII міжнародна науково–практична конференція зазначеної вище тематики. Його особливістю стало те, що до складу співorganizatorів, окрім традиційних уже МОНУ та управлінських структур Рівненської обласної державної адміністрації, увійшли Інститут культурології Національної академії мистецтв України і Поморська академія м. Слупськ (Польща), що надала йому відповідного статусу. Це знайшло свій вияв і у підготовці наступних наукових збірників, адже між РДГУ в особі зазначеної кафедри та Інститутом культурології НАМУ укладено угоду, затверджену Міністерством юстиції України, про спільну наукову діяльність.

Заявки подали 490 осіб із 107 різнопрофільних наукових і освітніх структур, у т.ч. 65 ВНЗ різних рівнів акредитації, 34 з яких мають статус національних, а також наукових установ системи НАНУ та її галузевих академій, значної кількості спеціалізованих художніх закладів (шкіл–десятирічок), національних історико–культурних, історико–меморіальних заповідників тощо. Серед учасників – 5 представників Китайської Народної республіки, 4 – ВНЗ Польщі, 1 – Білорусії, декілька з Російської Федерації. Якісний склад заходу достатньо високий: науковий ступінь і вчені звання має 123 особи (48 – докторів наук, професорів), 8 – докторантів; серед заявлених 83 аспіранти та пошукувачі наукових ступенів, 48 магістрантів. Це значно перевищує якісні показники учасників минулорічного наукового заходу. Брало участь у конференції і 78 студентів різних ВНЗ України.

Цілком прогнозованим став той факт, що секція «Євроінтеграційні процеси: проблеми та перспективи розвитку» стала однією з найпотужніших як за науковим статусом, так і проблематикою, взятою для обговорення, що засвідчує той факт, що питання евро інтеграційних контактів країни залишаються й надалі актуальними для української спільноти. При чому переконалим є

те, що чим ближче до кордону з Європою знаходиться ВНЗ, тим більше учасників із цього закладу порушують акцентовану проблематику.

Ще однією характерною рисою виокремимо те, що питання духовності, культурного розвитку стає, як свідчить Програма конференції, предметом дослідження і в спеціалізованих закладах не культурологічного спрямування: технічних та лісотехнічних університетах, навчально–реабілітаційній академії, гірничо–металургійній академії (Польща), Інституте приборостроєння (РФ) та ін. Та й 13 ЗОШ різних типів, представники яких взяли участь в обговоренні заявленої проблематики, також є свідченням намагання сучасної школи, у т.ч. і її спеціалізованої ланки, знайти свої точки дотику з мережею ВНЗ, узгодити спільний план дій у гуманітарній сфері. До речі, секція II. «Вітчизняний культурно–освітній простір та його методологічне й методичне забезпечення» за кількістю учасників стала однією з найбільших, що засвідчує сталий інтерес до проблем реформування сучасної освіти.

Проведення заходу було організовано не лише у межах аудиторій університету, але й, виходячи з напряму наукового пошуку, в найбільш оригінальних центрах концентрації культурної спадщини – залах Волинської ікони, де, серед іншого, зберігається одна з найстаріших ікон Волині – Дорогобузька Богоматір (XIII ст.) обласного краєзнавчого музею та галереї європейського живопису «Євро–Арт», у фондах якої наявні потужні колекції західноєвропейського (Г. Дж. Паулел (56 картин), С. Далі, М. Трейбоша, А. Рігера, Е. Ерба, Дж. Бастіана та ін.), закарпатського живопису (А. Коцки, Ф. Манайла, Й. Бокшая, А. Ерделі), знакові твори радянської доби В. Зарецького, М. Глуценка та сучасних майстрів образотворення – В. Цветкова, Ю. Патики, Ю. Ямаша тощо. А це, у свою чергу, надало можливість учасниками певною мірою долучитися й до місцевого культурного потенціалу, розширити уяву про потенціал регіональної культурної практики.

Головним підсумком проведеної конференції стало те, що захід певною мірою дав змогу побачити чим живе наукова спільнота, яка проблематика є пріоритетним напрямом її наукової самореалізації, що очікує українська гуманітарна інтелігенція в результаті проведення подібних кроків тощо.

На підставі проведеного і обговореного можна значно скоригувати власний рух і систему самоорганізації як педагогічного колективу, так і студентської наукової діяльності. Одним словом, організація таких та їм подібних заходів є важливою стимулюючою складовою в системі сучасної організації наукової діяльності загалом. А участь у наших заходах представників іноземних ВНЗ – це ще й нагода порівняти напрями та методики, а також власну проблематику у світовому культурному контексті. Адже декілька річна участь у наших міжнародних

наукових заходах, приміром, представників львівської наукової музичної україністики дає змогу, з одного боку, ствердитися сформованому там новому напрямку наукового пошуку – музичній антропології і активно залучати до цього процесу групу науковців із Китайської народної республіки, а з іншого – стимулює і українську спільноту до пошуку власних шляхів навчально-наукової діяльності. Адже «подвійний диплом» сьогодні – це не лише декларація, а цілком реальна перспектива міжкультурної діяльності у світовому культурному просторі для усіх ВНЗ України.

Робота конференції відбулася у наступних секціях:

I. «Євроінтеграційні процеси: проблеми та перспективи розвитку» (РДГУ)

II. «Вітчизняний культурно-освітній простір та його методологічне й методичне забезпечення» (РДГУ)

III. «Регіональна культурно-мистецька проблематика як предмет наукового дослідження» (КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей»)

IV. «Теоретико-прикладні питання вітчизняного культурно-мистецького простору» (галерея європейського живопису «Євро-Арт»)

V. «Культурно-мистецькі проблеми України кризь призму досліджень молодих науковців» (РДГУ).

Vitkalov S. V., candidate of art history, associate professor of the Department of Cultural Studies and Museology of Rivne State Humanitarian University (Ukraine, Rivne), sergiy_vsv@ukr.net

Vitkalov V. G., candidate of pedagogical sciences, professor, head of the Department of Culturology and Museology of Rivne State Humanitarian University (Ukraine, Rivne), sergiy_vsv@ukr.net

Scientific outcome of the year: the XIII international scientific-practical conference «European integration processes in modern Ukraine: problems and prospects of development» in the city of Rivne

Крюков В.,

доктор історичних наук, професор кафедри
всесвітньої історії та міжнародних відносин,
Луганський національний університет ім. Тараса
Шевченка МОН України (Україна, Старобільськ),
gileya.org.ua@gmail.com

**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: ФЕРГАД ТУРАНЛІ
«КОЗАЦЬКА ДОБА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В ОСМАНСЬКО-
ТУРЕЦЬКИХ ПИСЕМНИХ ДЖЕРЕЛАХ (ДРУГА ПОЛОВИНА
XVI – ПЕРША ЧВЕРТЬ XVIII СТОЛІТТЯ)»**

Змістовно-проблемне коло монографії Фергада Туранлі «Козацька доба історії України в османсько-турецьких писемних джерелах (друга половина XVI – перша чверть XVIII століття)» охоплює знакові для історії України події національно-визвольної боротьби українців проти національного гноблення з боку Речі Посполитої, до якої були залучені інтереси провідних у міжнародній політиці країн того часу, а саме Османської імперії, Кримського ханства та Московського царства. Не зважаючи на те, що дана проблематика є загальновідомою в історичній науці, інтерес до неї тільки посилюється. Монографія Ф. Туранлі висвітлює

що доленосну в історії України подію з позицій однієї із наймогутніших держав того часу – Османської імперії, яка була її безпосередньою учасницею. Дійсно, дослідження Ф. Туранлі базується на комплексному джерелознавчому опрацюванні майже усієї сукупності османсько-турецьких писемних документів, які містять у собі інформацію про козацько-гетьманську Україну другої половини XVI – першої чверті XVIII ст. Вагомість цього факту визначається велетенською дослідницько-пошуковою роботою щодо виявлення, відбору, систематизації та адекватного перекладу оригінальних арабографічних текстів. Зазначимо, що така дослідницько-пошукова робота здійснена вперше у вітчизняній та світовій орієнталістиці, і вона знаменує собою загальну переорієнтацію вітчизняної тюркології від кількісного накопичення джерельного матеріалу до комплексного критичного аналізу наявної в ньому інформації. Визначення інформаційного потенціалу джерельного матеріалу, наявного в проаналізованих автором писемних документах, надає можливість врахувати в наукових дослідженнях з історії козацько-гетьманської України не лише внутрішні чинники її історичного розвитку, але також і зовнішні аспекти подій та явищ, які відбувалися в Україні впродовж визначеної історичної доби. Адже розгляд цих подій і явищ в системі тогочасних міжнародних відносин у Центральній і Східній Європі та в Причорномор'ї має привернути увагу до розуміння унікальності геополітичного розташування України поряд зі сталими цивілізаційними ознаками країн Заходу і Сходу. Продуктивність такого підходу в дослідницькому пошуку автора цієї наукової праці виявляється у можливості простежити динаміку розвитку окремих історичних явищ у їх просторовому вимірі: адже події визвольної боротьби українців проти гноблення з боку Речі Посполитої неабияк впливали на зовнішню політику не лише такої великої держави, як Висока Порта з її придунайськими та причорноморськими володіннями, але також Московського царства і державного утворення династії Габсбургів.

Наукова праця Ф. Туранлі сприяє усвідомленню унікальності шляху історичного розвитку України як своєрідного історичного феномена, що взаємодівав одночасно з тюркською мусульманською і європейською християнською цивілізаціями. Завдяки джерелознавчому опрацюванню оригінальних текстів офіційних документів османсько-турецької держави дослідник спромігся визначити нашарування зовнішніх міжцивілізаційних суперечностей стосовно України. Такий науковий здобуток уможливив обґрунтування сутності зовнішньополітичних рушійних чинників, що мали вплив на історичний розвиток української козацько-гетьманської держави. Зокрема, аналіз характеру взаємин між названою державою та Високою Портою виявив сумісність зовнішньополітичних інтересів обох держав у Центральній і Східній Європі та в Причорномор'ї. Отже, для характеристики зазначеної монографії доцільно визначити два аспекти дослідницької позиції: 1. Запровадження цивілізаційного підходу до джерелознавчого опрацювання османсько-турецьких писемних документів другої половини XVI ст. – першої чверті XVIII ст.; 2. Обґрунтування тогочасних подій і явищ, які відбулися


ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

| | |
|--|-----|
| Візер С. О., Рожкова М. Ю. Особистісний фактор у державних процесах Галицько–Волинського князівства у другій половині XIII століття | 7 |
| Приходько Ю. О. Криза системи економічних відносин Речі Посполитої як одна з передумов визвольної війни українського народу | 9 |
| Заторський о. Н. Українські переклади «Послання Мисаїла» | 13 |
| Богатчук С. С. Розвиток освіти Подільського краю в першій половині XIX ст. | 19 |
| Феденко О. О. Італійці Одеси у формуванні і підтримці римо–католицької громади у XIX ст. | 22 |
| Янюк І. Українська кредитна кооперація і парцеляційні процеси у Східній Галичині на початку XX ст. | 26 |
| Левицький В. О. Система забезпечення сировиною легкої промисловості українських губерній Російської імперії в другій половині XIX – на початку XX століття | 33 |
| Лехнюк Р. О. Криза русофільського консерватизму напередодні Першої світової війни: політичне товариство «Галицько–руська рада» | 36 |
| Мельничук О. А., Мурашова О. П. Розвиток системи державного пенсійного страхування в Україні у 20–х рр. XX ст. | 42 |
| Гай–Нижник П. П. Альфонс фон Мумм – дипломат і посол Німеччини в Україні: коротка хроніка життя (1859–1924) | 45 |
| Лаврут О. О. Якість навчальної діяльності учнів шкіл УРСР у другій половині 1950–х років | 49 |
| Варгатюк С. В. Зміна концепції нейтральності закордонної політики України останньої доби визвольних змагань (1918–1920 рр.) | 52 |
| Бобіна О. В. Традиція революції в Україні: початки | 57 |
| Кліш А. Б. Християнські суспільники VS. москвофіли: до історії протистояння | 61 |
| Григорук Н. А. Микола Чубатий і наукове товариство ім. Шевченка | 64 |
| Салата Г. В. Наукова школа професора Проскурякова: нотатки до реконструкції історії науки і техніки | 66 |
| Кондратьєва Д. А. Історичні уроки на прикладі роботи П. Куліша «Мальована Гайдамачина» | 69 |
| Кравчук Л. В. Колгоспне будівництво на Тернопільщині упродовж вересня 1939 – червня 1940 рр. | 72 |
| Рафальська Г. В. Художник і війна: повсякдення окупованого Києва (1941–1943) на акварельних малюнках художника–етнографа Юрія Павловича | 76 |
| Лук'яненко О. В. Его–документи про життя студентів Полтавського педінституту впродовж німецько–радянської війни (Ч.2) | 80 |
| Скрипчук Г. В. Розвиток державної культурної політики в умовах подолання соціально–економічної кризи | 83 |
| Гнатюк В. М. Національна честь і гідність як імператив у внутрішній та зовнішній політиці України | 86 |
| Ралко Р. С. Студентські будівельні загони вищих навчальних закладів м. Києва: географія та напрямки діяльності (1960–1991–ті рр.) (до 55–ти річчя з часу відправлення першого студентського будівельного загону з м. Києва) | 90 |
| Редзюк В. В. Основні етапи розвитку та вектори діяльності молодіжних організацій і рухів демократичного і євроінтеграційного спрямування в Україні (2004–2014 рр.) | 93 |
| Бей Н. О. Періоди розвитку виробництва автомобілів в Україні: історіографія проблеми | 99 |
| Біловус Л. І. Українські періодичні видання США щодо діяльності окремих музейних установ діаспори у напрямі збереження національної ідентичності | 102 |
| Кругляк Д. М. Роль радянської номенклатури у переході від партійно–радянського до постсоціалістичного моноцентризму | 107 |
| Гулима О. П. До питання про передачу Криму Українській Радянській Соціалістичній Республіці | 109 |
| Мамедов Э. В. Срубные погребения древнего Самуниса–Мингечевира (Зрубні поховання стародавнього Самуниса–Мингечевіра) | 113 |
| Михайленко М. Ю. Зовнішня політика перших урядів Королівства Італія (1861–1876 рр.) | 116 |
| Мінасян Р. А. Історія створення та розширення Митного союзу у 1995–2015 рр. | 120 |
| Мокиєнко М. М. Развитие Евро–Азиатской аккредитационной ассоциации в первое десятилетие XXI столетия (Розвиток Євро–Азійської акредитаційної асоціації в перше десятиліття XXI століття) | 126 |
| Садикова В. В. Основні тенденції британсько–радянських військово–політичних відносин у другій половині 80–х рр. XX століття | 129 |
| Карбалаева А. Э. Движение джалаиридов в эпосе «Короглу» (Рух джалаїридів в епосі «Короглу») | 132 |
| Алиев Ш. Г. Взаимоотношения Шекі–Кახетинского царства с соседними государствами в период правления великого Квирике (Взаємовідносини Шекі–Кახетинського царства з сусідніми державами в період правління великого Квіріке) | 136 |
| Абиди Г. А. Создание АзГНИИ и подготовка научных кадров (Створення АзГНІІ і підготовка наукових кадрів) | 141 |
| Балицький О. Ю. Зародження музейництва в Бессарабії (друга половина XIX – початок XX ст.) | 144 |

| | |
|--|-----|
| Креницька Т. О. Позиції Російської Федерації щодо реформування ООН | 148 |
| Мартинів В. Л. Майбутнє без оптимізму: міжнародні протиріччя на теренах Центральної та Південно–Східної Європи на сторінках російських часописів (1910–1911 рр.) | 152 |

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

| | |
|---|------|
| Данканіч Р. І. «Vorurteil» як виток розуміння в філософській герменевтиці Г. Гадамера | 158 |
| Дубініна В. О. Проект універсальної герменевтики Ф. Аста | 161 |
| Завідняк Б. Т. Теодіцея Фрідріха Шеллінга | 164 |
| Мелешук А. А. Особливості організму в філософії історії К. Леонтьєва і М. Данилевського | 169 |
| Бредун І. В., Компанієць Л. В. Концептуалізація Доли: філософські інтерпретації | 172 |
| Співак В. В. Рецепція сімейного щастя у спадщині Антонія Радивилівського | 175 |
| Чорноморець Є. М. Максим Сповідник про естетичне споглядання символічної дійсності | 178 |
| Салій А. Самотність та відчуження у філософській картині світу Федора Достоєвського | 182 |
| Соболєвський Я. А. Основні філософські ідеї Американського Просвітництва | 187 |
| Кротенко Л. Б. Етнолінгвістичні студії – філософія традицій та сучасності (на матеріалі авторського посібника Britain vs. Ukraine: ethnolinguistic studies (Wheel of the Year, Festivals) – свято Litha vs. Івана Купала) | 190 |
| Юрченко Е. А. Мікроцивілізаційні процеси у вимірі монадологічного підходу | 192 |
| Ухов А. С. Экзистенціальні ідеї в неопатристическом синтезе (Екзистенціальні ідеї у неопатристичному синтезі) | 196 |
| Шніцер М. М. Метафора у філософії і філософія в метафорі | 200 |
| Возняк С. В. Приреченість філософії на метафізику | 205 |
| Захаренко К. Ефективність використання потенціалу недержавних суб'єктів інформаційної безпеки | 208 |
| Концурак О. Ключові питання екологічної стратегії України | 2013 |
| Кравченко Т. О. Концепція стійкого розвитку суспільства в контексті конвергенції сучасних надтехнологій (філософський аналіз) | 219 |
| Кубко В. П., Баранюк А. В. Роль комунікативної стратегії в діяльності рекламного агентства | 222 |
| Левкуліч В. В. Справедливість як світоглядний орієнтир суспільної свідомості | 225 |
| Луканова В. В. Пандемія у контексті сучасних глобальних процесів: цивілізаційне підґрунтя – бінарна опозиція «людство/довкілля» | 229 |
| Мельник В. В. Культура як головний чинник удосконалення особистості в умовах глобального соціального простору: антропологічні, нтологічні та аксіологічні засади | 232 |
| Алієв Е. М. Історичний аспект в українському кінематографі | 238 |
| Бороздих Н. В. Популяризація науки: роль науково–технічних музеїв | 240 |
| Гапченко О. В. Архетип свободи в українській традиції | 245 |
| Дмитренко М. Й. Корпоративна культура у дискурсі тілесності | 247 |
| Добродум О. В. Мифологія сучасного Інтернету (Міфологія сучасного Інтернету) | 252 |
| Паласюк Г. Б., Паласюк М. І. До питання впливу неоплатонічної філософії на формування вітчизняної філософської думки XVI–XVII ст. | 254 |
| Шпачинський І. Л. Щодо деяких особливостей релігійної складової крос–культурних комунікацій в сучасному українському соціумі | 257 |
| Гавеля О. Р. Духовні і естетичні цінності як віддзеркалення релігійної свідомості сучасної людини: конфесійний вимір | 261 |
| Гринько О. А. Релігія та сучасне українське суспільство | 266 |
| Несправа М. В. Терористична організація «Ісламська держава»: релігієзнавчий аспект | 269 |
| Филоненко А. С. Богословие и университет: украинский контекст (Богослов'я та університет: український контекст) | 272 |
| Силадій І. Аксіологічні основи демократизації освіти | 276 |
| Бушман І. О. Освітня політика – стратегія формування системи освіти | 280 |
| Водославський В. М. Психологічні закономірності успішного навчання та формування здорового способу життя в студентів спеціальності «Фармація» | 284 |
| Шипко О. М. Комунікаційна діяльність як ресурс конкурентоспроможності університету | 288 |
| Гончаренко О. А. Львівсько–Варшавська школа про цінність логічної освіти | 291 |
| Гуменюк А. М. Антропологічні орієнтири освіти постсучасності | 294 |
| Капустін С. Освітня палітра формування цілісного світогляду особистості | 297 |
| Мельник М. В. Дослідження факторів вибору професії провізора та кар'єрного зростання студентів фармацевтичного факультету Івано–Франківського національного медичного університету | 301 |
| Невмержицька Н. М. Соціальна відповідальність студентів в Україні у контексті ризиків пов'язаних із способом життя | 304 |
| Хіріна Г. О., Кулакова О. М., Савченко А. О. Кафедра як соціальний організм до початку виникнення філософських дисциплін у медико–фармацевтичних навчальних закладах | 309 |

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

| | |
|--|-----|
| Бадер А. В. Протидія чуткам як елемент інформаційної оборони в межах сучасного збройного насилля | 315 |
| Джус О. А. Міжнародне військове партнерство: поняття та сутність | 319 |
| Вагіна О. М. Методи визначення результатів пропорційного голосування: різновиди й особливості застосування | 325 |
| Стойко О. М. Енергетичні транзити як предмет дослідження суспільних наук | 330 |
| Явір В. А. Етнополітична дезінтеграція як етнічний (етнополітичний) процес: фактори, особливості, класифікації | 333 |
| Каращук М. Г. Нові «обличчя» політичної влади | 336 |
| Красніцька Г. М. Глобалізація національної ідентичності | 339 |
| Радько П. Г., Приходько С. М. Особливості політичної участі за умов електронної демократії | 341 |
| Проноза І. І. Інформаційна безпека держави: сутність та основні визначення | 345 |
| Наконечний В. С. Класифікація сепаратизму: онтологічні та гносеологічні детермінанти | 349 |
| Салимзаде М. И. Політика децентралізації в формуванні місцевого самоуправління (Політика децентралізації в формуванні місцевого самоврядування) | 352 |
| Семко В. Л. Український етнос: набуття державоутворюючого статусу | 356 |
| Шкірчак С. І. Проблема громадянського суспільства у програмах політичних партій сучасної України | 363 |
| Вонсович О. С. Інтеграція України до системи європейської безпеки: чи можливе неможливе? | 367 |
| Гоцуляк В. М. Значення національної самоорганізації в українському державотворенні | 370 |
| Федорчук О. А. Государственная политика Украины в сфере высшего образования периода перестройки (1985–1991 гг.) (Державна політика України у сфері вищої освіти періоду перебудови (1985–1991 рр.) | 374 |
| Деревінський В. Ф. Кримська проблеми і особливості її вирішення у 1989–1999 рр. | 378 |
| Олексенко В. О. Трансформація партійної системи України: 1991–2017 | 383 |
| Левченко А. В., Левченко М. О. Феномен самоорганізації українського суспільства: на основі історичного досвіду Запорозької Січі | 386 |
| Мельник В. М. Теория симфонии в горизонтальном и вертикальном измерениях как политико-антропологическая черта Византийской истории (Теорія симфонії в горизонтальному і вертикальному вимірах як політико-антропологічний риса Візантійської історії) | 391 |
| Карташов Є. Г. Обмежена децентралізація у Хорватії: здобутки та прорахунки | 396 |
| Боровець І. Г. Боротьба з корупцією як одне з пріоритетних завдань Республіки Хорватія у період переговорів щодо членства в ЄС 2006–2013 р. | 399 |
| Ищейкін К. Є. Досвід впровадження бюджету участі у США | 402 |
| Крупеня І. М. Ювілейний саміт АСЕАН та азійський марафон Д. Трампа | 404 |
| Солтанова Г. Р. Глобалізація і нові виклики сучасності на традиційному Сході (Глобалізація і нові виклики сучасності на традиційному Сході) | 408 |

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

| | |
|--|-----|
| Виткалов С. В., Виткалов В. Г. Науковий підсумок року: XIII міжнародна науково-практична конференція «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: проблеми та перспективи розвитку» в м. Рівне | 411 |
| Крюков В. Рецензія на монографію: Фергад Туранли «Козацька доба історії України в османсько-турецьких писемних джерелах (друга половина XVI – перша чверть XVIII століття)» | 412 |
| Семергей Н. В. Українська ментальність та національно-культурна ідентичність в історіософських рецепціях сучасного українознавчого дискурсу. Рецензія на монографію: Калакура Я. С. Ментальний вимір української цивілізації / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: Генеза, 2017. – 560 с. | 414 |


CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

| | |
|--|-----|
| Vizer S. A., Rozhkova M. Yu. The personal factor in the public processes of Galicia – Volyn Principality in the second half of the XIII century | 7 |
| Prykhdoko Yu. O. The crisis of the system of economic relations of Commonwealth as a reason of national revolution led by B. Khmelnytsky | 9 |
| Zatorskyi O. N. The Ukrainian translations of the Epistle of Misael | 13 |
| Bohatchuk S. S. Development of education of Podilskyi region in the first half of the nineteenth century | 19 |
| Fedenko O. O. Italians in the formation and support of the Roman Catholic community of Odesa in the 19th century | 22 |
| Yaniuk I. Ukrainian credit cooperation and parceling processes in Eastern Halychyna from the early XX century | 26 |
| Levytskyi V. O. The providing system of the raw materials for the light industry of the Ukrainian provinces of the Russian empire in the second half of the XIX – at the beginning of the XX-th century | 33 |
| Lekhniuk R. O. The crisis of the Rusophile conservatism on the eve of the First World War: the political organization «Galician–ruthenian council» | 36 |
| Melnichuk O. A., Murashova O. P. Development of the state pension insurance system in Ukraine in 20-th of XX century | 42 |
| Hai–Nyzhnyk P. P. Alphonse von Mumm – Diplomat and Ambassador of Germany in Ukraine: A Short Life Chronicle (1859–1924) | 45 |
| Lavrut O. O. Quality of educational activity of students of schools of the Ukrainian SSR in the second half of the 1950s | 49 |
| Vargatyuk S. V. Changing the concept of neutrality of the foreign policy of Ukraine in the last days of the liberation struggle (1918–1920) | 52 |
| Bobina O. V. Revolutionary tradition in Ukraine: the beginnings | 57 |
| Klish A. B. Christian socials VS. Muscophiles: to history of continuation | 61 |
| Hryhoruk N. A. Mykola Chubatyy and scientific society the name of Shevchenko | 64 |
| Salata H. V. Professor Proskuryakov's scientific school: some words on reconstruction of history of science and technology | 66 |
| Kondratieva D. A. Historical lessons on the example of P. Kulish's work «Painted Haydamachyna» | 69 |
| Kravchuk L. V. Collective farm building in Ternopil region during September 1939 – June 1940 | 72 |
| Rafalska H. V. The Painter and the War: everyday life in occupied Kyiv (1941–1943) in the watercolour paintings of the artist and ethnographer Yuri Pavlovich | 76 |
| Lukyanenko O. V. Ego–documents on life of students of Poltava pedagogical institute during the German–Soviet war (P.2) | 80 |
| Skrypchuk G. V. Development of the state cultural policy in the conditions of overcoming the socio–economic crisis | 83 |
| Hnatyuk V. M. National honor and dignity as imperative in internal and external politics of Ukraine | 86 |
| Ralko R. S. Students' construction unit of higher educational establishments of Kyiv: geography and directions of activity (1960–1991–th years) (to the 55th anniversary of the sending of the first student building detachment from Kyiv) | 90 |
| Redziuk V. V. The main stages of development and vectors of activity of youth organizations and movements of democratic and European integration direction in Ukraine (2004–2014) | 93 |
| Bey N. O. Periods of development of car production in Ukraine: historiography of problem | 99 |
| Bilovus L. I. Ukrainian periodicals of the USA on certain Diaspora museum institutions' activity in order to preserve national identity | 102 |
| Kruhliak D. M. The role of the Soviet nomenklatura in the transition from party–Soviet to post–socialist monocentrism | 107 |
| Hulyma O. To the question about the transmission of Crimea to Ukrainian Soviet Socialistic Republic | 109 |
| Mammadov E. V. Log houses of the ancient Samunis–Mingechevir | 113 |
| Mykhailenko M. Y. The foreign policy peculiarities of the «historical right» governments of the Kingdom of Italy after the first stage of the unification | 116 |
| Minasian R. A. History of creation and functioning of the Eurasian Customs Union in 1995–2015 | 120 |
| Mokienko M. M. The development of the Euro–Asian accreditation association in the first decade of the 21st century | 126 |
| Sadykova V. V. Major tendencies of British–Soviet military–political relations in the second half of the 80's of XX century | 129 |
| Karbalayeva A. E. The Jalairid movement in the epic «Koroglu» | 132 |
| Aliev Sh. H. Relationships of the Neck–Kakhetinsky kingdom with neighboring states in the period of the government of the great period | 136 |
| Abidi G. A. Creation of ASGNII and training of scientific personnel | 141 |
| Balytskyi O. Ju. Formation of a network of museums in Bessarabia (the second half of the XIX – beginning of XX century) | 144 |
| Krynytska T. O. The Russian Federation positions on the reform of the United Nations | 148 |
| Martynov V. L. The future without optimism: international contradictions in the territory of Central and Southeast Europe on the pages of Russian journals (1910–1911) | 152 |

PHILOSOPHICAL SCIENCES

| | |
|---|-----|
| Dankanich R. I. «Vorurteil» as a source of understanding in Gadamer's philosophical hermeneutics | 158 |
| Dubinina V. O. The project of the universal hermeneutical by F. Ast | 161 |
| Zavidnyak B. T. Theodicy of Fridrich Schelling | 164 |
| Meleschuk A. A. Specificity of organicism in the philosophy of the history of K. Leontiev and N. Danilevsky | 169 |
| Bredun I. V., Kompaniets L. V. Conceptualization of Fate: philosophical interpretations | 172 |
| Spivak V. V. Recipes of family happy in heritage of Antony Radivilovsky | 175 |
| Chornomorets E. M. Maximus the Confessor of the aesthetic contemplation of symbolic reality | 178 |
| Saliy A. Loneliness and alienation in the philosophical worldview of Fyodor Dostoyevsky | 182 |
| Sobolevsky Ya. A. Main philosophical ideas of the American Enlightenment | 187 |
| Krotenko L. B. Ethnolinguistic studios are a philosophy of tradition and modernity (based on author's manual Britain vs. Ukraine: Wheel of the Year, Festivals) – Litha vs. Ivan Kupala's holiday) | 190 |
| Yurchenko E. A. Microcivilization processes in the measurement of the monadological approach | 192 |
| Ukhov A. S. Existential ideas in neoplatrist synthesis | 196 |
| Shnizer M. M. Metaphor in philosophy and philosophy in metaphor | 200 |
| Wozniak S. V. The fatality of philosophy on metaphysics | 205 |
| Zakharenko K. Effectiveness of the use of the potential of non-state actors of information security | 208 |
| Kontsurak O. Key issues of the environmental strategy of Ukraine | 213 |
| Kravchenko T. O. Concept of sustainable development of society in the context of convergence of modern super technologies (philosophical analysis) | 219 |
| Kubko V. P., Baranyuk A. V. The role of communicative strategy in the activities of advertising agencies | 222 |
| Levkulych V. V. Justice as worldview orientation of public consciousness | 225 |
| Lukanova V. V. A pandemic in the context of modern global processes: a civilization ground – the binary opposition «humanity/environment» | 229 |
| Melnyk V. V. Culture as the main factor of improvement of personality under the conditions of global social space: anthropological, ontological and axiological principles | 232 |
| Aliyev E. M. Historical aspect in Ukrainian cinematography | 238 |
| Borozdykh N. V. Popularization of science: the role of scientific and technical museums | 240 |
| Gapchenko O. V. The archetype of freedom in the Ukrainian tradition | 245 |
| Dmytrenko M. Y. Corporate culture in the discourse of corporeality | 247 |
| Dobrodum O. V. Mythology of the contemporary Internet | 252 |
| Palasyuk H. B., Palasyuk M. I. The problem of neoplatonist philosophy influence of formation of national philosophical ideas in XVI–XVII cc | 254 |
| Shpachinskiy I. L. About some religious features of cross-cultural communication in modern Ukrainian society | 257 |
| Gavelia A. R. Spiritual and aesthetic values as a reflection of the religious consciousness of the modern man: confessional measurement | 261 |
| Grinko E. A. Religion and Modern Ukrainian Society | 266 |
| Nesprava M. V. Terrorist organization «Islamic State»: religious aspect | 269 |
| Filonenko A. S. Theology and University: Ukrainian context | 272 |
| Syladij I. Axiological foundations of democratization of education | 276 |
| Bushman I. O. Educational policy – the strategy of formation of education system | 280 |
| Vodoslavskiy V. M. The psychological foundations of successful education and leading a healthy lifestyle by students of specialty «Pharmacy» | 284 |
| Shypko O. M. The communicative activity as a resource of rival university | 288 |
| Goncharenko O. A. Lviv–Warsaw School on the Value of Logical Education | 291 |
| Gumenuk A. M. The anthropological orientation of postmodern education | 294 |
| Kapustin S. Educational palette of forming a holistic outlook of personality | 297 |
| Melnyk M. V. The research on factors for choosing the «provisor» specialty and career growth of students of pharmaceutical faculty of Ivan–Frankivskiy National Medical University | 301 |
| Nevmerzhitskaya N. M. The social responsibility of students in Ukraine in the context of the risks associated with the lifestyle | 304 |
| Khirina G. O., Kulakova O. M., Savchenko A. O. Department as a social organism before the emergence of philosophical disciplines in medical and pharmaceutical educational institutions | 309 |

POLITICAL SCIENCES

| | |
|---|-----|
| Bader A. V. Countering rumors as an element of information defense within the framework of modern armed violence | 315 |
| Dzhus O. A. International military partnership: concept and essence | 319 |

| | |
|--|-----|
| Vahina O. M. Methods of determining the results of proportional voting: varieties and application peculiarities | 325 |
| Stoyko O. M. Energy transitions as a subject of research in social sciences | 330 |
| Yavir V. A. Ethnopolitical disintegration as an ethnic (ethnopolitical) process: factors, peculiarities, classifications | 333 |
| Karaschuk M. G. New «face» political governance | 336 |
| Krasnitska H. M. Globalization of national identity | 339 |
| Radko P. G., Prykhodko S. M. The features of political participation in the conditions of e–democracy | 341 |
| Pronoza I. I. Information security of the state: the essence and basic definitions | 345 |
| Nakonechnyi V.S. Classification of separatism: ontological and gnosiological determinants | 349 |
| Salimzadeh M. I. Decentralization policy in formation of local self–government | 352 |
| Semko V. L. Ukrainian ethnos: finding of status of ethnos that forms the state | 356 |
| Shkirchak S. I. Civil society in the program of political parties of modern Ukraine | 363 |
| Vonsovyeh O. S. Integration of Ukraine into the European security system: is it possible not? | 367 |
| Gotsuliak V. M. The significance of national self–organization in the Ukrainian state–building | 370 |
| Fedorchuk O. O. State policy of Ukraine in the sphere of higher education during the period of perestroika (1985–1991) | 374 |
| Derevynskiy V. F. Crimean problem and peculiarities of its solution in 1989–1999 | 378 |
| Oleksenko V. O. The transformation of Ukrainian party system: 1991–2017 | 383 |
| Levchenko A. V., Levchenko M. O. The phenomenon of self-organization of Ukrainian society: based on the historical experience of the Zaporozhian Sich | 386 |
| Melnyk V. M. Theory of symphony in horizontal and vertical dimensions as a political–anthropological feature of Byzantine history | 391 |
| Kartashov E. G. Limited decentralization in Croatia: achievements and miscalculations | 396 |
| Borovets I. G. Fight against corruption as one of the main Croatia's priorities during negotiations on the EU membership 2006–2013 | 399 |
| Ishcheikin K. Y. The implementation of participatory budgeting in the USA | 402 |
| Krupeniya I. M. ASEAN Jubilee Summit and Asian Marathon D. Trump | 404 |
| Soltanova G. R. Globalization and the new challenges of modernity in the traditional East | 408 |

SCIENTIFIC LIFE

| | |
|--|-----|
| Vitkalov S. V., Vitkalov V. G. Scientific outcome of the year: the XIII international scientific–practical conference «European integration processes in modern Ukraine: problems and prospects of development» in the city of Rivne | 411 |
| V. Kryukov. Review of the monography Ferhad Turanly «The Cossack period in Ukraine's history in Ottoman Turkish written sources (the second half of the 16 th – the first quarter of the 18 th century)» | 412 |
| Semerhei N. V. Ukrainian mentality and national cultural identity in historiosophical receptions of modern Ukrainian discourse. Review of the monograph: Kalakura Y. S. The mental dimension of Ukrainian civilization / Kalakura Y. S., Rafalskyi O. O., Yuriy M. F. – K.: Heneza, 1917. – 560 p. | 414 |



ДО УВАГИ АВТОРІВ !

Вимоги до структури та оформлення наукових статей:

1. Наукова стаття повинна містити такі необхідні елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2. Розташування структурних елементів статті:

- УДК;
- прізвище, ім'я, по-батькові автора (авторів), вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, e-mail (українською, англійською мовами);
- назва статті та анотація українською, англійською мовами; анотація повинна бути структурованою, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки;
- ключові слова українською, англійською, російською мовами;
- обов'язковий список використаних джерел у кінці статті; **після** списку використаних джерел **надається цей же список** джерел латинським алфавітом (транслітерація);
- **обов'язкова вимога до статей – якість, високий рівень англійської мови.**

3. Вимоги для оформлення тексту:

Поля 20 мм; шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал – 1,5; абзацний відступ – 10 мм. Рисунки й таблиці оформляються згідно з ДСТУ.

4. Посилання на джерела в тексті подаються за таким зразком:

[7, с. 123], де 7 – номер джерела за списком використаних джерел, 123 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [1; 4; 8] або [2, с. 32; 9, с. 48; 11, с. 257]. Посилання на архівні джерела – [15, арк. 258, 231зв].

5. Стаття подається мовою оригіналу (українською, російською, англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською, чеською) у електронному варіанті у вигляді файлу, який виконаний в текстовому редакторі MS Word for Windows, на диску чи електронною поштою.

6. Статті, автори яких не мають наукового ступеня, супроводжуються рецензією кандидата або доктора наук за фахом публікації або витягом із протоколу засідання кафедри (відділу) про рекомендацію статті до друку. Підписи рецензії або витягу обов'язково завірені з печаткою. Рецензія або витяг з протоколу подається у сканованому вигляді електронною поштою.

7. Відповідальність за зміст, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Редколегія може не поділяти світоглядних переконань авторів.

8. До статті додаються:

- для Веб-сайту збірника обов'язкове резюме статті англійською мовою 2000 знаків. Резюме статті повинно бути структуроване, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки.

Резюме статті надсилається безоплатно.

Відомості про автора (авторів): прізвище, ім'я, по-батькові, вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, службова і домашня адреси з поштовим індексом, контактний телефон (моб.), e-mail, № відділення «Нової пошти».

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

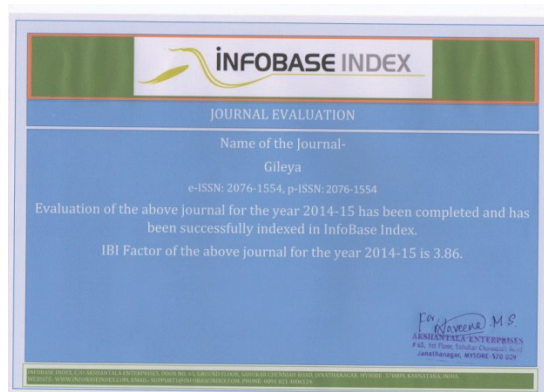
1. **Index Copernicus (Польща)** – міжнародна наукометрична база (Index Copernicus Journals Master List). Даний сайт містить індексування, ранжування і реферування журналів, а також є платформою для наукового співробітництва та виконання спільних наукових проєктів



2. **EBSCO (USA)** – агрегатом повнотекстових видань. Включає в себе 375 повнотекстових баз даних і більш 350000 електронних книг



3. **InfoBase Індекс (Індія)** - комплексна, багатодільова база даних, що охоплює наукові літератури з усього світу.



4. **SIS (Scientific Indexing Services) (USA)** фокусується на цитатах індексації, аналіз цитованості і підтримує бази даних, що охоплюють цитування тисячі академічних журналах. SIS забезпечує кількісний і якісний інструмент для рейтингу, оцінки та класифікації журналів з навчальної оцінки і передового досвіду.



5. **РІНЦ (Росія)** – міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РІНЦ використовується аналітичний інструментарій ScienceIndex.



